

บันทึก
เรื่อง การจ้างงานเรือที่ชักธงไทย

กรมสารบรรณ คณะรัฐมนตรีฝ่ายบริหารได้ส่งเรื่องดังกล่าวข้างบนให้ คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาทำคำตอบโดยหนังสือที่ ๗๓๕๒/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ความว่า กระทรวงการต่างประเทศได้รับหนังสือจากสถานเอกอัครราชทูตอิตาลีประจำ กรุงเทพฯ นำส่งคำถามที่ได้รับจากกระทรวงการต่างประเทศอิตาลีเกี่ยวกับการจ้างงานเรือที่ชักธง ไทย

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๓) ได้พิจารณาแล้ว ขอเสนอคำตอบดังต่อไปนี้

๑. จริยอยู่ในเวลานี้ประเทศไทยยังมิได้เป็นภาคีแห่งอนุสัญญากรุงบรัสเซลส์ ฉบับลงวันที่ ๑๐ เมษายน พ.ศ. ๒๔๖๙ (ค.ศ. ๑๙๒๖) เกี่ยวกับการจ้างงานเรือ และประเทศไทยไม่มีกฎหมายทะเลโดยเฉพาะ ฉะนั้นตามปัญหาที่ถามมาจึงต้องบังคับตามบทบัญญัติทั่วไปในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และกฎหมายที่เกี่ยวกับเรื่องนี้โดยเฉพาะ เช่น พระราชบัญญัติ เรือไทย พ.ศ. ๒๔๘๑ ดังจะได้กล่าวต่อไปนี้

มาตรา ๗๐๓ (๑) แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์บัญญัติว่า

“มาตรา ๗๐๓ อันอสังหาริมทรัพย์นั้นอาจจำนองได้ไม่ว่าประเภทใด ๆ

สังหาริมทรัพย์อันจะกล่าวต่อไปนี้อาจจำนองได้ดุจกัน หากว่าได้จดทะเบียนไว้ แล้วตามกฎหมาย คือ

(๑) เรือกำปั่น หรือเรือมีระวางตั้งแต่หกตันขึ้นไป เรือกลไฟ หรือเรือยนต์มี ระวางตั้งแต่ห้าตันขึ้นไป”

มาตรา ๓๖ และมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติเรือไทย พ.ศ. ๒๔๘๑ บัญญัติว่า

“มาตรา ๓๖ สัญญาจำนองเรือไทยที่ได้จดทะเบียนแล้วนั้น ให้ทำเป็นหนังสือตาม แบบพิมพ์ของกรมเจ้าท่า และจดทะเบียนการจำนองต่อหน้านายทะเบียนเรือประจำเมืองท่าขึ้น ทะเบียนของเรือนั้น

ในเรื่องบุริมสิทธิตั้งระบุไว้ในมาตรา ๒๗๓ ถึงมาตรา ๒๗๖ แห่งประมวล กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ให้ถือว่าเรือดังกล่าวมาแล้วเป็นอสังหาริมทรัพย์และให้นำมาตรา ๒๘๕ ถึงมาตรา ๒๘๙ แห่งประมวลกฎหมายนั้นมาใช้บังคับ และในเรื่องการจดทะเบียนบุริมสิทธิตั้ง กล่าวมาแล้วให้นายทะเบียนเรือประจำเมืองท่าขึ้นทะเบียนของเรือเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่

การจดทะเบียนตั้งบัญญัติไว้ในสองวรรคก่อนนั้น ให้จัดไว้ในสมุดทะเบียนและ หมายเหตุไว้ในใบทะเบียน

มาตรา ๓๗ ถ้าจะต้องปฏิบัติตามความในมาตราก่อนนอกเมืองท่าขึ้นทะเบียน

ของเรือ ให้นายทะเบียนเรือหรือเจ้าพนักงานกงสุลไทยประจำเมืองท่าหนึ่งเมืองท่าใดแล้วแต่กรณี เป็นผู้ทำหน้าที่นายทะเบียนเรือประจำเมืองท่าขึ้นทะเบียนของเรือ โดยหมายเหตุไว้ในใบทะเบียน แล้วส่งสำเนาให้นายทะเบียนเรือประจำเมืองท่าขึ้นทะเบียนของเรือนั้นโดยด่วน เมื่อได้รับสำเนา เช่นนั้นแล้ว ให้นายทะเบียนเรือประจำเมืองท่าขึ้นทะเบียนของเรือจดข้อความนั้นไว้ในสมุดทะเบียน”

๒. ในส่วนปัญหาที่ถามมาอันเกี่ยวกับหลักประกันของเจ้าหนี้บุริมสิทธิอื่น ๆ และเกี่ยวกับการประกันภัยนั้น ได้มีบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ดังนี้

“มาตรา ๗๓๓ ถ้าเอาทรัพย์สินจำนองหลุดและราคาทรัพย์สินนั้นมีประมาณต่ำกว่า จำนวนเงินที่ค้างชำระกันอยู่ก็ดี หรือถ้าเอาทรัพย์สินซึ่งจำนองออกขายทอดตลาดใช้หนี้ ได้เงิน จำนวนสุทธิน้อยกว่าจำนวนเงินที่ค้างชำระกันอยู่นั้นก็ดี เงินยังขาดจำนวนอยู่เท่าใดลูกหนี้ไม่ต้อง รับผิดชอบในเงินนั้น

มาตรา ๒๓๑ ถ้าทรัพย์สินที่จำนอง จำนำ หรืออยู่ในบังคับบุริมสิทธิประการอื่น นั้นเป็นทรัพย์สินอันได้เอาประกันภัยไว้ไซ้ ท่านว่าสิทธิจำนอง จำนำ หรือบุริมสิทธิอย่างอื่นนั้นย่อม ครอบไปถึงสิทธิที่จะเรียกร้องเอาแก่ผู้รับประกันภัยด้วย

ในกรณีที่เป็นอย่างสังหาริมทรัพย์ ถ้าผู้รับประกันภัยได้รู้ หรือควรจะรู้ว่ามีจำนอง หรือบุริมสิทธิอย่างอื่นไซ้ ท่านยังมีให้ผู้รับประกันภัยใช้เงินให้แก่ผู้เอาประกันภัย จนกว่าจะได้ บอกกล่าวเจตนาเช่นนั้นไปยังผู้รับจำนอง หรือเจ้าหนี้บุริมสิทธิคนอื่นแล้ว และมีได้รับคำคัดค้าน การที่จะใช้เงินนั้นมาภายในเดือนหนึ่งนับแต่วันบอกกล่าว แต่สิทธิอย่างใด ๆ ที่ได้ไปจดทะเบียน ณ หอทะเบียนที่ดินนั้น ท่านให้ถือว่าเป็นอันรู้ถึงผู้รับประกันภัย วิธีเดียวกันนี้ท่านให้ใช้ตลอดถึง การจำนองสังหาริมทรัพย์ที่กฎหมายอนุญาตให้ทำได้นั้นด้วย

ในกรณีที่เป็นอย่างสังหาริมทรัพย์ ผู้รับประกันภัยจะใช้เงินให้แก่ผู้เอาประกันภัย โดยตรงก็ได้ เว้นแต่ตนจะรู้หรือควรจะรู้ได้ว่าทรัพย์สินนั้นตกอยู่ในบังคับจำนำ หรือบุริมสิทธิอย่าง อื่น

ผู้รับประกันภัยไม่ต้องรับผิดชอบต่อเจ้าหนี้ ถ้าทรัพย์สินอันได้เอาประกันภัยไว้นั้นได้ คินมาหรือได้จัดของแทนให้

วิธีเดียวกันนี้ท่านให้อนุโลมใช้บังคับแก่กรณีบังคับซื้อกับทั้งกรณีที่ต้องใช้ ค่าเสียหายอันควรจะให้แก่เจ้าของทรัพย์สินเพราะเหตุทรัพย์สินทำลายหรือบุบสลายนั้นด้วย

มาตรา ๒๔๕ บุริมสิทธิในมูลรักษาสังหาริมทรัพย์นั้น ถ้าหากว่าเมื่อทำการเพื่อบำรุงรักษานั้นสำเร็จแล้ว ไปบอกลงทะเบียนไว้โดยพลันไซ้ บุริมสิทธิก็คงให้ผลต่อไป

มาตรา ๒๔๖ บุริมสิทธิในมูลจ้างทำของเป็นการงานทำขึ้นบนอสังหาริมทรัพย์นั้น หากทำรายการประมาณราคาชั่วคราวไปบอกลงทะเบียนไว้ก่อนเริ่มลงมือทำการไซ้ บุริมสิทธิก็คงให้ผลต่อไป แต่ถ้าราคาที่แท้จริงนั้นต่ำกว่าที่ได้ประมาณไว้ชั่วคราวท่านว่าบุริมสิทธิในส่วนจำนวนที่ล้าอยู่นั้นหาไม่มี

ส่วนการที่จะวินิจฉัยว่าสังหาริมทรัพย์นั้นมีราคาเพิ่มขึ้นเพราะการอันได้ทำขึ้นบนอสังหาริมทรัพย์มากน้อยเพียงใดนั้น ท่านให้ศาลแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญขึ้นเป็นผู้กะประมาณใน

เวลาที่มีแย้งขัดในการแบ่งเฉลี่ย

มาตรา ๒๘๗ บุริมสิทธิใดได้ไปจดลงทะเบียนแล้วตามบทบัญญัติแห่งมาตราทั้งสองข้างบนนี้ บุริมสิทธินั้นท่านว่าอาจจะใช้ได้ก่อนสิทธิจำนอง”

(ลงชื่อ) หยุต แสงอุทัย

(นายหยุต แสงอุทัย)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กันยายน ๒๕๕๙